Lui oog (Amblyopie)

In deze folder leest u meer informatie over een de oogaandoening Amblyopie. We vertellen u meer over wat deze aandoening inhoudt, het stellen van de diagnose en de behandeling.

OOGKLINIEK DEN HAAG

oogkliniekdenhaag.nl

Wat is amblyopie?

Amblyopie is het slecht zien van één oog, dat is ontstaan doordat dit oog zich in de vroege kinderjaren minder goed heeft ontwikkeld. Een ander woord voor deze aandoening is 'lui oog'. De afwijking komt voor bij vier op de honderd volwassenen. In veruit de meeste gevallen is één van de twee ogen lui. Maar een 'lui oog' kan in zeldzame gevallen ook voorkomen bij beide ogen.

Oorzaken en symptomen

In de eerste maanden na de geboorte ontwikkelt het leren zien van een kind zich snel, onder invloed van alle visuele informatie die het uit zijn omgeving krijgt. Ook tijdens de eerste levensjaren blijft het gezichtsvermogen zich ontwikkelen. Daarvoor is het wel belangrijk dat beide ogen goed kunnen zien. Als één of beide ogen niet goed kunnen zien, ontwikkelt het leren kijken zich niet normaal en kan de ontwikkelt stilstaan. De ontwikkeling van leren zien is over het algemeen rond het tiende levensjaar klaar. Daarna kan het meestal niet meer verbeteren.

Amblyopie (lui oog) kan worden veroorzaakt door elke situatie die normaal gebruik van de ogen nadelig beïnvloedt. In het algemeen zijn er drie hoofdoorzaken voor het ontstaan van amblyopie.

1. *Scheelzien, waarbij de ogen niet op hetzelfde punt staan gericht*
   Amblyopie (lui oog) komt vaak voor bij scheelzien. Wanneer de ogen scheef staan (scheelzien) ziet een kind dubbel. Om dubbelzien te voorkomen, schakelen de hersenen bij kinderen automatisch één oog uit. Dit oog wordt dan niet gebruikt. Als steeds hetzelfde oog uitgeschakeld wordt, leert het niet meer om te kijken en ontstaat een lui oog (amblyopie). Heel kleine vormen van scheelzien (micro-scheelzien) zijn bijna niet te zien en daarmee heel moeilijk te ontdekken. Als het toch ontdekt wordt, bestaat het vaak al lang, waardoor het luie oog al erg slecht ziet.

2. *Verschil in brilsterkte tussen beide ogen*
   Een brilsterkte houdt in dat dat het beeld in het oog zonder bril niet scherp is. Dit is voor de ontwikkeling van de beide ogen niet goed. Als het beeld daarbij in één oog nog minder scherp is dan in het andere oog, dan wordt het oog met het slechtste beeld ook automatisch uitgeschakeld door de hersenen. Net als bij scheelzien leert het oog dan om niet meer om te kijken en ontstaat een lui oog (amblyopie).

3. *Troebeling van de normaal heldere delen van het oog*
   Ook een oogziekte waarbij de lens of het hoornvlies (buitenste laag van het oog) niet mooi doorzichtig is (en dus troebel), kan leiden tot amblyopie (lui oog). Een voorbeeld van zo'n oogziekte is staar. Door de troebeling wordt geen scherp beeld gevormd, waardoor een lui oog ontstaat.

Bij het ontstaan van een lui oog speelt ook erfelijke aanleg een rol. Kinderen uit families waarin veel scheelzien, luie ogen of brilafwijkingen voorkomen, moeten daarom al op jonge leeftijd worden onderzocht.

Het belang van goed zien

Het goed leren zien van beide ogen is zeer belangrijk. Met name voor bepaalde beroepen is goed zien met beide ogen noodzakelijk. Ook bij het ouder worden is het hebben van twee ogen die goed kunnen zien belangrijk. Op oudere leeftijd ontstaan vaak aandoeningen zoals ouderdomsstaar, maculadegeneratie (slijtage van het netvlies). Die kunnen slechtziendheid van één oog veroorzaken. Wanneer je een lui oog hebt, heb je al één slechtziend oog. De kans om aan twee ogen slechtziend te worden is dan dus een keer zo groot.

Hoe wordt de diagnose gesteld?

Het belang van een vroege diagnose

Amblyopie (lui oog) kan alleen op jonge leeftijd met succes behandeld worden. Daarom is het heel belangrijk dat het zo vroeg mogelijk wordt ontdekt. In principe moeten de ogen van een kind onder de drie jaar minstens één keer worden onderzocht. Is er in de familie sprake van scheelzien, sterke brillenglazen, 'luie ogen' of andere oogheelkundige afwijkingen, dan is het verstandig om vóór de derde verjaardag een oogheelkundig onderzoek te verrichten. Dit wordt op het consultatiebureau gedaan. Bij afwijkende bevindingen wordt het oogheelkundig onderzoek herhaald. Bij twijfel of bij afwijkingen wordt het kind doorverwezen naar orthoptist en/of oogarts.

Diagnose door de oogarts of orthoptist

Omdat een kind er zelf niets van merkt als hij een lui oog heeft, kan de diagnose alleen gesteld worden na een goed onderzoek. Met behulp van verschillende onderzoeken beoordeelt de orthoptist de stand van de ogen, het dieptezien en het functioneren van de oogspieren. Ook wordt gekeken wat het kind kan zien. Afhankelijk van de leeftijd worden hierbij passende onderzoeken gedaan. Met oogdruppels wordt gekeken of er sprake is van een brilsterkte. De oogdruppels zorgen ervoor dat uw kind de ogen zelf niet meer kan inspannen. Zo kan het kind

de meting niet beïnvloeden en is deze meting objectief. Deze druppels zorgen ervoor dat het kind tijdelijk wat waziger gaat zien en last heeft van fel licht. Een zonnebril kan dan prettig zijn. De oogarts beoordeelt of de ogen van binnen helemaal helder en gezond zijn.

Behandeling

Behandeling met afplakken

Voordat een lui oog behandeld kan worden, moet het eerst zo goed mogelijk leren zien. Als er een bril nodig is, moet deze eerst gedragen worden. Vervolgens kan begonnen worden met de behandeling van het luie oog door afplakken van het goede oog. Door het goede oog af te plakken, moet het luie oog wel gaan werken. Zo gaat het leren zien zich ontwikkelen. Hoe ouder het kind is bij het begin van de behandeling, en hoe slechter het oog ziet bij het begin van de behandeling, des te vaker en langer de pleister moet worden gedragen voor een goed resultaat. Daarom wordt geadviseerd om een lui oog op zo jong mogelijke leeftijd te behandelen.

Ouders dragen bij aan het succes

Voor een succesvolle amblyopiebehandeling zijn de ouders onmisbaar. Zij moeten ervoor zorgen dat een kind de pleister (ver)draagt en dat de behandeling lang genoeg wordt volgehouden. De oogarts en de orthoptist helpen ouders hier zo goed mogelijk bij.

Te oud voor behandeling

Vanaf een bepaalde leeftijd is een kind te oud om nog aan een amblyopiebehandeling te beginnen. In het algemeen wordt aangenomen dat na de leeftijd van ongeveer 10 jaar behandeling van een lui oog niet meer succesvol is.

Vragen / Opmerkingen

OOGKLINIEK DEN HAAG

Vragen of opmerkingen?

Op de website van het Nederlands Oogheelkundig Gezelschap (www.oogheelkunde.org) vindt u onder het kopje 'Patiënten' de pagina 'Informatie over oogaandoeningen'. Hier vindt u antwoorden op veel gestelde vragen.

We helpen u uiteraard graag als u nog aanvullende vragen of opmerkingen heeft. Hieronder vindt u onze contactgegevens.

Bezoekadres
Oogkliniek Den Haag
Enthovenplein 1
Etage 5 en 6
2521 DA Den Haag

070-2192540

info@oogkliniekdenhaag.nl

www.oogkliniekdenhaag.nl

Klachten in de avonduren en weekenden

Voor spoedgevallen buiten onze openingstijden kunt u zich melden bij uw huisarts of huisartsenpost Hadoks (070 3469669). Zij bepalen samen met u of oogheelkundige spoedzorg noodzakelijk is. Uw huisarts of de huisarts van Hadoks kan altijd overleg plegen met de dienstdoende oogarts uit de regio.